

הנדון: תיקון 220 לפקודת מס הכנסה- מתן הטבות מס לקידום הנפקות בבורסה של חברות מחקר ופיתוח והשקעות של קופות גמל ב"קרן טכנולוגיה עילית"

1. כללי

ביום 21 במרץ 2016 אישרה הכנסת בקריאה שניה ושלישית את **החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 220 והוראות שעה), התשע"ו-2016** (להלן: "התיקון" או "תיקון 220")¹.

הוועדה לקידום השקעות בחברות ציבוריות הפועלות בתחום המחקר והפיתוח, אשר הוקמה ע"י רשות ניירות ערך ביקשה לקדם את תעשיית הטכנולוגיה העילית (היי-טק) ולגרום לכך שהבורסה בישראל תהווה אלטרנטיבה יעילה לגיוסי הון של חברות אלה, ובייחוד חברות טכנולוגיה עילית בינוניות. ביום 16 ביוני 2014 פורסם הדוח הסופי של הוועדה, אשר כלל המלצות בתחומים רבים, ביניהן המלצות להקלות בתחום המיסוי, הכלולות בתיקון 220 לפקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה"). תיקון זה מהווה נדבך נוסף לחוק לקידום השקעות בחברות הפועלות בתחומי הטכנולוגיה העילית (היי-טק) (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2015 שפורסם ביום 31 בדצמבר 2015 הכולל תיקונים לחוק החברות ולחוק ניירות ערך.

התיקון קובע, בין היתר, את ההטבות הבאות:

(1) **הטבה למשקיעים במסגרת הנפקה לציבור של חברת מו"פ**- בתקופה שמיום 1 ביולי 2016 עד 30 ביוני 2022, סכום השקעה מזכה במניה של חברת מחקר ופיתוח, **עד לגובה של 5 מיליון שקלים חדשים, יוכר למשקיע כהפסד הון** בשנת המס שבה ביצע את ההשקעה או בשנות המס שלאחריה עד תום תקופת ההטבה, ויחולו לגבי הפסד ההון האמור הוראות סעיף 92 לפקודה (קיזוז הפסדי הון) ובלבד שסכום ההשקעה שולם במסגרת הנפקה לציבור של החברה בבורסה בישראל במהלך התקופה שמיום 1 ביולי 2016 עד 30 ביוני 2019 ("התקופה הקובעת").

(2) **הטבה לבעלי שליטה במסגרת הנפקה לציבור של חברת מו"פ** - במהלך התקופה שמיום 1 ביולי 2016 עד 30 ביוני 2019, תינתן אפשרות ליחידים בעלי שליטה שהם עובדים בחברות מחקר ופיתוח, להתחייב במס על עליית ערך האופציות שהתקבלו בידיהם טרם רישום החברה בבורסה וניתנו להם בקשר עם יחסי עובד מעביד, במסגרת סעיף 102 לפקודה, המאפשר מיסוי במסלול רווח הון שבו שיעור המס הוא 25% בלבד, **וזאת על עליית ערך האופציות ממועד הרישום בבורסה בישראל עד מועד המימוש שלהם בידי העובדים האמורים.**

(3) **פטור ממס לקופות גמל על השקעות בקרן נאמנות מסוג "קרן טכנולוגיה עילית"** - לעניין הכנסתה של קופת גמל מדיבידנד, מריבית או מהפרשי הצמדה שהתקבלו מאת קרן טכנולוגיה עילית – החזקת אחד או יותר מאמצעי השליטה בקרן ביחד או לחוד בידי כמה קופות גמל, **בשיעור שאינו עולה על 75% (במקום 50%) מאמצעי השליטה בקרן, לא תהווה שליטה, ועל כן לא ייפגע הפטור על הכנסות שיתקבלו מהקרן.**

להלן נפרט את עיקרי התיקון, המבוססים בעיקרם על דברי ההסבר להצעת החוק.

תל אביב - משרד ראשי					
מרכז עוראלי 1 תל אביב, ת.ד. 6701101 16593					
תל אביב, 6116402 טלפון: 03-6085555 פקס: 03-6094022 info@deloitte.co.il					
משרד ירושלים קריית המדע 3 מגדל הר חובבים ירושלים, 9777603 ת.ד. 45396 ירושלים, 9145101	משרד חיפה מעלה השחרור 5 ת.ד. 5648 חיפה, 3105502	משרד באר שבע אלמנות 12 סניף התעשייה עומר ת.ד. 1369 עומר, 8496500	משרד אילת המרכז העירוני ת.ד. 583 אילת, 8810402	משרד אילת טלפון: 08-6375676 פקס: 08-6371628 info-eliat@deloitte.co.il	משרד אילת טלפון: 03-6070500 פקס: 03-6070501 info@deloitte.co.il
משרד ירושלים טלפון: 02-5018888 פקס: 02-5374173 info-jer@deloitte.co.il	משרד חיפה טלפון: 04-8607333 פקס: 04-8672528 info-haifa@deloitte.co.il	משרד באר שבע טלפון: 08-6909500 פקס: 08-6909600 info-beersheva@deloitte.co.il	משרד אילת טלפון: 08-6375676 פקס: 08-6371628 info-eliat@deloitte.co.il	משרד אילת טלפון: 03-6070500 פקס: 03-6070501 info@deloitte.co.il	משרד אילת טלפון: 077-8322221 פקס: 03-9190372 info@deloitte.co.il
משרד ירושלים טלפון: 09-8922444 פקס: 09-8922440 info@deloitte.co.il	משרד חיפה טלפון: 077-8322221 פקס: 03-9190372 info@deloitte.co.il	משרד באר שבע טלפון: 08-6909500 פקס: 08-6909600 info-beersheva@deloitte.co.il	משרד אילת טלפון: 08-6375676 פקס: 08-6371628 info-eliat@deloitte.co.il	משרד אילת טלפון: 03-6070500 פקס: 03-6070501 info@deloitte.co.il	משרד אילת טלפון: 077-8322221 פקס: 03-9190372 info@deloitte.co.il

2. הוראת שעה- עלות ההשקעה במניות אשר נרכשו במסגרת הנפקה לציבור של חברת מחקר ופיתוח תוכר במועד ההשקעה כהפסד הון עד לסכום של 5 מיליון ש"ח

2.1 נקבעה הוראת שעה לפיה בתקופה שמיום 1 ביולי 2016 עד 30 ביוני 2022 יקראו את פקודת מס הכנסה ("הפקודה") כאילו נוסף לה סעיף 92א, אשר קובע כי סכום השקעה מזכה במניה של חברת מחקר ופיתוח, עד לגובה של 5 מיליון שקלים חדשים, יוכר למשקיע כהפסד הון בשנת המס שבה ביצע את ההשקעה או בשנות המס שלאחריה עד תום תקופת ההטבה, ויחולו לגבי הפסד ההון האמור הוראות סעיף 92 לפקודה (קיזוז הפסדי הון) ובלבד שסכום ההשקעה שולם במסגרת הנפקה לציבור של החברה בבורסה בישראל במהלך התקופה שמיום 1 ביולי 2016 עד 30 ביוני 2019 ("התקופה הקובעת") ושהימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות אינן בין המטרות העיקריות של ההשקעה.

משמעות התיקון היא כי סכום השקעה מזכה יוכר למשקיע באופן שוטף, במקום הכרה בהשקעה כאמור רק בעת מכירת המניות. הסעיף קובע הגדרות לעניין המונחים המשמשים בו ומבהיר את משמעותם. בין השאר מוגדרים המונחים האלה:

"השקעה מזכה"- השקעה במזומן בחברת מחקר ופיתוח בשנת מס כלשהי, אשר בשלה הוקצו למשקיע מניות באותה חברה, באותה שנה.

"חברת מחקר ופיתוח"- חברה אשר התאגדה בישראל ושהשליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל, שהתקיימו לגביה כל אלה:

- (1) החברה הונפקה לראשונה לציבור בבורסה בישראל במהלך התקופה הקובעת.
- (2) החברה לא הונפקה למסחר בבורסה זרה טרם הנפקתה לראשונה בבורסה בישראל;
- (3) בעת ההנפקה לראשונה, החברה הוגדרה כחברת מחקר ופיתוח בהתאם לתקנון הבורסה, ולא נקבע כי היא אינה חברת מחקר ופיתוח עד מועד ההשקעה המזכה;
- (4) שווי השוק של החברה הוא בין 200 מיליון שקלים חדשים למיליארד שקלים חדשים, או שווי אחר שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת (טווח זה נקבע כדי לעודד כאמור את החברות הבינוניות);
- (5) בעד כל אחת משנות מס ממועד ההנפקה לראשונה עד מועד ההשקעה המזכה הראשונה התקבל אישור של הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית כי 70% לפחות מהוצאות החברה באותה שנה, הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה;

"תקופת ההטבה"- שלוש שנות מס החל בשנת המס שבה סכום ההשקעה המזכה שולם לחברת המחקר והפיתוח.

2.2 בחישוב רווח ההון במכירת מניות של חברת מחקר ופיתוח בידי משקיע שסכום ההשקעה המזכה הוכר לו כהפסד הון, יוקטן המחיר המקורי של המניות בכל סכום ההשקעה שהוכר כהפסד כאמור. זאת, הואיל וההשקעה במניות כבר הוכרה באופן שוטף בעת ביצוע ההשקעה, וכדי שלא לתת כפל הטבה על ידי הכרה נוספת בסכום ההשקעה בעת מכירת המניות.

2.3 אם השקיע משקיע בחברת מחקר ופיתוח השקעה מזכה, תבחן הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, בתום כל שנת מס במהלך התקופה הקובעת, אם 70% לפחות מהוצאות החברה באותה שנה הוצאו, במישרין או בעקיפין, בקשר למוצר המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה. אם נמצא בבחינת הרשות האמורה כי תנאי זה אינו מתקיים בחברה, תהיה החברה חייבת במס על מלוא סכום ההשקעות המיטביות שהושקעו בה, בשיעור הקבוע בסעיף 125ב(2) (שיעור מס של 30%), בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו נמצא כי התנאי האמור חדל להתקיים עד מועד התשלום בפועל.

סנקציה זו נקבעה כדי לקבוע תמריץ שלילי לחברות מחקר ופיתוח להפר את התנאים שנקבעו בתקנון הבורסה בדבר עיסוק עיקרי במחקר ופיתוח.

3. הוראת שעה- אפשרות ליחידים בעלי שליטה בחברות מו"פ, להתחייב במס במסלול הוני (בשיעור 25%) על עליית ערך האופציות שהתקבלו בידיהם טרם רישום החברה בבורסה

כדי לתמרץ כאמור את חברות הטכנולוגיה העילית לצאת להנפקות בבורסה, במהלך התקופה שמיום 1 ביולי 2016 עד 30 ביוני 2019, תינתן אפשרות ליחידים בעלי שליטה שהם עובדים בחברות מחקר ופיתוח, להתחייב במס על עליית ערך האופציות שהתקבלו בידיהם טרם רישום החברה בבורסה וניתנו להם בקשר עם יחסי עובד מעביד, במסגרת סעיף 102 לפקודה, המאפשר מיסוי במסלול רווח הון שבו שיעור המס הוא 25% בלבד, וזאת על עליית ערך האופציות ממועד הרישום בבורסה בישראל עד מועד המימוש שלהם בידי העובדים האמורים.

הטבה זו ניתנת כתמריץ, שכן בסעיף 102 לפקודה נקבע כי הסעיף חל רק על עובדים (ונושאי משרה) שאינם בעלי שליטה, ואלה האחרונים ממוסים ככלל במסגרת סעיף 3(ט) לפקודה, המחייב מימוש אופציות בידי בעלי שליטה במס בשיעור שולי, העומד כיום על 48%.

לאור האמור לעיל, נקבעה הוראת שעה לפיה במהלך התקופה שמיום 1 ביולי 2016 עד 30 ביוני 2019, יקראו כאילו בסעיף 102(א) לפקודה, בהגדרה "בעל שליטה" ימועט עובד שהוא בעל שליטה בחברת מחקר ופיתוח כהגדרתה בסעיף 92א, לגבי מניה אשר ניתנה לו בקשר עם יחסי עובד מעביד.

4. פטור ממס לקופות גמל על השקעות בקרן נאמנות מסוג "קרן טכנולוגיה עילית"

סעיף 9(2) לפקודה קובע פטור ממס לגופים המנויים בו, ביניהם קופת גמל, בתנאים המפורטים בו. הפטור ממס מוגבל לכך שההכנסה לא הושגה מעסק שהוא בשליטת קופת הגמל.

פסקה (3) להגדרה "שליטה" הקבועה בסעיף האמור, קובעת כי יראו יכולת לכוון את פעילותו של חבר בני אדם (ומכאן כי תהיה זו שליטה) אם מתקיימת החזקה בשיעור העולה על 50% מאמצעי השליטה בחבר בני האדם.

בתיקון להגדרה האמורה הוספה פסקה (4) שבה נקבע, כי על אף האמור בפסקה (3), לעניין הכנסתה של קופת גמל מדיבידנד, מריבית או מהפרשי הצמדה שהתקבלו מאת קרן טכנולוגיה עילית – החזקת אחד או יותר מאמצעי השליטה בקרן ביחד או לחוד בידי כמה קופות גמל, בשיעור שאינו עולה על 75% מאמצעי השליטה בקרן, לא תהווה שליטה.

לעניין זה, "קרן טכנולוגיה עילית" היא כהגדרתה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, ובלבד שהיא קרן נאמנות פטורה כהגדרתה בסעיף 88 לפקודה.

התיקון נקבע עקב המלצת הוועדה להקים קרנות טכנולוגיה עילית נסחרות במודל של קרנות נאמנות סגורות, אשר יהיו רשאיות להשקיע עד 30% מהסכום שיגויס מהציבור בניירות ערך של חברות טכנולוגיה עילית לא נסחרות, ועד 50% במקרה שבו תתקבל תמיכה מהמדינה. כדי להקל על הקמת קרנות אלה, המליצה הוועדה לאפשר הקלה בשיעור ההחזקה של אמצעי השליטה של קופות הגמל בקרנות הללו.

5. תחילת התיקון

תחילתו של תיקון זה ביום 1 ביולי 2016.

למידע ופרטים נוספים:

רו"ח ועו"ד דני גבאי, דירקטור, מנהל המחלקה המקצועית, חטיבת המס,
בטלפון: 03-6085532 או בדוא"ל: dgabbay@deloitte.co.il

אנו עומדים לרשותכם בכל הסבר נוסף ככל שיידרש.

אין להסתמך על תוכן חוזר זה ו/או לעשות בו שימוש כלשהו מבלי לקבל עצה מקצועית מתאימה שכן אין מטרת החוזר אלא להסב את תשומת לבך לאמור בו.

בכבוד רב,

בריטמן אלמגור זהר ושות'
רואי חשבון

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

© כל הזכויות שמורות

www.deloitte.co.il

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

© 2016 Brightman Almagor Zohar & Co. Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.